

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJENA OPĆOJ AUDIJENCIJI Srijeda, 2. rujan 2020. [\[Multimedia\]](#)

„Izliječiti svijet“: 5. Solidarnost i krepost vjere

Biblijsko čitanje: *Dj 2, 1-4*

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Nakon više mjeseci nastavljamo s našim izravnim susretima, a ne putem ekrana. To je lijepo! Trenutna pandemija iznijela je na vidjelo našu međuovisnost: svi smo povezani jedni s drugima, i u dobru i u zlu. Zato, da bismo iz ove krize izašli bolji, moramo u tome biti složni. Moramo to učiniti zajedno, a ne sami, svi zajedno. Sami ne, jer sami ne možemo. Ili zajedno ili nikako. Moramo to činiti zajedno, svi mi, u *solidarnosti*. Tu riječ želim danas istaknuti: *solidarnost*.

Kao ljudskoj obitelji zajedničko nam je porijeklo u Bogu: živimo u zajedničkom domu, planetu-vrtu, zemlji u koji nas je Bog smjestio, a svima nam je krajnje odredište u Kristu. No, kad sve to zaboravimo naša *međuovisnost* postaje *ovisnost* jednih o drugima – gubimo onaj sklad uzajamne ovisnosti u solidarnosti – povećavajući nejednakost i marginalizaciju; društvo slabi, a okoliš se nagrđuje. Uvijek isti način djelovanja.

Zato je *načelo solidarnosti* danas potrebnije nego ikada do sad, kao što nas je učio sveti Ivan Pavao II. (usp. enc. *Sollicitudo rei socialis*, 38-40). U međusobno povezanom svijetu doživljavamo što znači živjeti u istom „globalnom selu“. Lijep je to izraz: veliki svijet nije ništa drugo nego globalno selo, jer sve je međusobno povezano. Međutim, tu *međuovisnost* ne pretvaramo uvijek u *solidarnost*. Od međuovisnosti do solidarnosti dug je put. Egoizmi – individualni, nacionalni i egoizmi moćnih skupina – i ideološke krutosti, naprotiv, jačaju „strukture grijeha“ (*ibid.*, 36).

„Riječ ‘solidarnost’ je pomalo otrcana i katkad se pogrešno tumači, ali označava mnogo više od

nekog povremenog čina darežljivosti. Podrazumijeva naime stvaranje novog mentaliteta koji razmišlja u terminima zajedništva i prioriteta života svih nad prisvajanjem dobara od strane nekolicine“ (Apost. pob. *Evangelii gaudium*, 188). Eto što znači *solidarnost!* Nije riječ samo o tome da se pomaže drugima – to je dobro činiti, no ima tu i nešto više – riječ je o pravdi (usp. *Katekizam Katoličke Crkve* 1938-1940). Međuovisnost, da bi bila solidarna i urodila plodom, treba imati snažne korijene u onom što je svojstveno čovjeku i u prirodi koju je stvorio Bog, treba poštivati ljude i zemlju.

Biblija nas od samog početka opominje. Sjetimo se izvješća o Babilonskoj kuli (usp. *Post* 11, 1-9) u kojem se opisuje što se dogodi kad pokušavamo doći do neba – koje je naš cilj – zanemarujući povezanost sa čovjekom, sa stvorovima i sa Stvoriteljem. Time se želi reći da se to dogodi svaki put kada se netko želi sve više uspinjati, a da pritom ne vodi brigu o bližnjima. Misli samo na sebe. Sjetimo se te kule. Gradimo kule i nebodere, ali uništavamo zajednicu. Ujedinjujemo građevine i jezike, ali umrtvljujemo kulturno bogatstvo. Želimo biti gospodari Zemlje, ali uništavamo bioraznolikost i ekološku ravnotežu. Pripovijedao sam vam na jednoj drugoj audijenciji o onim ribarima iz San Benedetto del Tronto koji su me posjetili ove godine i rekli mi: „Izvadili smo iz mora 24 tone otpada od čega je pola bilo plastika“. Pa zamislite to! Oni su vješti u ribolovu, ali ujedno vade iz mora otpad kako bi ga očistili. Ali to [onečišćivanje] je uništavanje Zemlje, to znači nemati duha solidarnosti sa Zemljom koja je dar i ne mariti za ekološku ravnotežu.

Sjećam se srednjovjekovne priče koja opisuje taj „babilonski sindrom“, to jest što se dogodi kad nema solidarnosti. Ta srednjovjekovna priča kaže da dok se gradila ta kula kad bi čovjek pao – bili su robovi – i umro, nitko ne bi ništa rekao. Možda samo: „Jadnik, bio je nesmotren i pao je“. Ali kad bi cigla pala svi bi jadikovali. I ako bi netko bio za to kriv bio bi kažnjen. Zašto? Jer je izrada cigala bila skupa. Trebalo ju je pripremiti, ispeći. Za izradu cigli trebalo je vremena i rada. Cigla je vrijedila više od ljudskog života. Neka svatko od nas razmisli o tome što se danas događa. Nešto slično se, nažalost, i danas može dogoditi. Dođe li do pada na financijskom tržištu – čitali smo o tome ovih dana u novinama – tu vijest prenesu sve agencije. Na tisuće ljudi umire od gladi i siromaštva i o tome nitko ne govori.

Dijametralno suprotna Babilonu je Pedesetnica kao što smo čuli na početku audijencije (usp. *Dj* 2, 1-3). Duh Sveti, silazeći odozgor poput vjetrova i ognja, zahvaća zajednicu zatvorenu u dvorani Posljednje večere, ulijeva joj Božju snagu, potiče je da izađe i svima naviješta Gospodina Isusa. Duh stvara jedinstvo u različitosti, stvara sklad. U izvješću o Babilonskoj kuli nije bilo sklada. Samo su radili kako bi zaradili. Tamo je čovjek bio puko oruđe, puka radna snaga, ali ovdje, na Pedesetnicu, svaki je od nas oruđe, ali zajedničko oruđe koje se daje čitavim svojim bićem u izgradnji zajednice. Sveti Franjo Asiški to je dobro znao i, nadahnut Duhom Svetim, sve je ljude, štoviše, sva stvorenja, nazivao braćom i sestrama (usp. *LS* 11; usp. sv. Bonaventura, *Legenda maior* VIII, 6: *FF* 1145). Sjetimo se da je i vuka bratom zvao.

Pedesetnicom Bog postaje prisutan i nadahnjuje *vjeru zajednice ujedinjene u različitosti i*

solidarnosti. Različitost i solidarnost ujedineni u skladu – to je put. Solidarna raznolikost posjeduje „antitijela“ tako da se jedinstvenost svakog pojedinog – koja je jedinstven i neponovljiv dar – ne razboli od individualizma i egoizma. Solidarna raznolikost također posjeduje antitijela za izlječenje društvenih struktura i procesa koji su se izrodili u sustave nepravde i ugnjetavanja (usp. *Kompendij socijalnog nauka Crkve*, 192). Stoga je solidarnost danas put kojim nam je ići prema svijetu nakon pandemije, prema izlječenju naših međuljudskih i društvenih bolesti. Nema drugog puta. Ili idemo naprijed putem solidarnosti ili će se stvari pogoršati. Želim ponoviti: iz krize se ne izlazi isti kao prije. Pandemija je kriza. Iz krize se izlazi ili bolji ili gori. Mi trebamo izabrati. Solidarnost je upravo put kako bismo iz krize izašli bolji, ne s površnim promjenama, stavim ovaj premaz i sve je u redu. Ne, nego bolji.

Usred krize, *solidarnost* vođena *vjerom* omogućuje nam da ljubav prema Bogu pretočimo u našu globaliziranu kulturu, ne tako da gradimo kule ili zidove – koliki se samo zidovi danas podižu! – koji dijele, a zatim ih se ruši, nego oblikujući zajednice i podupirući istinski ljudske i solidarne procese rasta. A tome pomaže solidarnost. Postavit ću vam pitanje: mislim li na potrebe drugih? Neka svatko odgovori u svome srcu.

Usred krizâ i olujâ, Gospodin nas pita i poziva nas da probudimo i aktiviramo tu solidarnost koja je kadra dati postojanost, oslonac i smisao u ovim trenucima kad se čini da sve tone i propada. Neka nas kreativnost Duha Svetoga ohrabri u stvaranju novih oblika prisnog gostoprimstva, plodnog bratstva i sveopće solidarnosti. Hvala!

Apel za Libanon

Draga braćo i sestre, mjesec dana od tragedije koja je pogodila Bejrut u mislima sam ponovno s dragim Libanonom i njegovim žiteljima izloženim posebno teškoj kušnji. Ovaj svećenik koji je sa mnom ovdje donio je zastavu Libanona na ovu audijenciju.

Kao što Ivan Pavao II. reče prije trideset godina u jednom ključnom trenutku za povijest te zemlje: „Suočeni s opetovanim tragedijama koje je svaki od stanovnika te zemlje upoznao svjesni smo ekstremne opasnosti koja prijete samoj opstojnosti zemlje. Libanon ne smije biti napušten u svojoj samoći“ (*Apostolsko pismo svim biskupima Katoličke crkve o stanju u Libanonu*, 7. rujna 1989.).

Više od stotinu godina Libanon je bio zemlja nade. I u najmračnijim trenucima svoje povijesti Libanonci su čuvali svoju vjeru u Boga i pokazali sposobnost učiniti svoju zemlju jedinstvenim mjestom snošljivosti, poštivanja i suživota u toj regiji. Duboko je istinita tvrdnja da Libanon predstavlja nešto više od države: Libanon je „poruka nade, to je primjer pluralizma kako za Istok tako i za Zapad“ (*ibid.*). Za dobro same te zemlje, ali i svijeta, ne smijemo dopustiti da ta baština bude izgubljena.

Potičem sve Libanonce da se ne prestanu nadati i da nađu potrebnu snagu i energiju za novi početak. Od političarâ i vjerskih vođa tražim da se iskreno i transparentno založe u djelu obnove, ostavljajući po strani plitke interese i imajući pred očima opće dobro i budućnost te zemlje. Ponavljam također poziv međunarodnoj zajednici da podupre tu zemlju kako bi joj se pomoglo izaći iz teške krize i da se ne da uplesti u napetosti koje vladaju u toj regiji.

Posebno se obraćam žiteljima Bejruta koje je eksplozija stavila na tešku kušnju: hrabro samo, braćo! Vjera i molitva neka vam budu snagom. Ne napuštajte svoje domove i svoju djedovinu, ne dopustite da propadnu snovi onih koji su vjerovali u budućnost lijepe zemlje blagostanja.

Dragi pastiri, biskupi, svećenici, Bogu posvećene osobe, vjernici laici, nastavite pratiti svoje vjernike. A od vas, biskupi i svećenici, tražim apostolski žar; tražim od vas siromaštvo, da se klonite raskoši, da budete siromašni sa svojim siromašnim narodom koji pati. Pružite im primjer siromaštva i poniznosti. Pomozite svojim vjernicima i svome narodu da ponovno ustanu i da budu protagonisti novog preporoda. Budite svi tvorci sloge i obnove u ime zajedničkog interesa, istinske kulture susreta, zajedničkog življenja u miru i bratstvu. Ta je riječ posebno draga svetom Franji: bratstvo. Neka ta sloga bude jedna obnova u zajedničkom interesu. Na tome će se temelju moći zajamčiti kontinuitet prisutnosti kršćanâ i vaš neprocjenjivi doprinos zemlje, arapskom svijetu i čitavoj regiji, u duhu bratstva među svim vjerskim tradicijama koje su u Libanonu.

To je razlog zbog kojeg želim sve pozvati da se pridruže *u petak, 4. rujna općoj molitvi i postu za Libanon*. Namjeravam toga dana u Libanon poslati svoga predstavnika da bude uz taj narod: u moje će ime ići državni tajnik kako bi izrazio moju blizinu i solidarnost. Prikažimo svoju molitvu za čitav Libanon i za Bejrut. Budimo im blizu također konkretnim djelima dobrotvorstva kao u sličnim prigodama. Pozivam također braću i sestre drugih vjeroispovijesti i vjerskih tradicija da se pridruže toj inicijativi na načine koje budu smatrali najprikladnijima, ali svi zajedno.

A sada vas molim da naše tjeskobe i nade povjerimo Mariji, Gospi od Harisse. Neka bude na pomoć onima koji oplakuju svoje najdraže i ulije hrabrost svima koji su izgubili svoje domove i zajedno s njima dio svoga života. Neka posreduje kod Gospodina Isusa da Zemlja cedrova doživi ponovni procvat i širi miomiris zajedničkog života po cijeloj regiji Bliskog istoka.

A sada vas sve pozivam, ako vam je to moguće, da tiho ustanete i u tišini se pomolite za Libanon.